

A partir de l'anàlisi detallada dels resultats de les hipòtesis del treball i de les conclusions globals de la recerca, proposem unes recomanacions positives per al foment de la identitat europea entre els adolescents.

- La ciutadania cal que es potenciï entre els adolescents. En la hipòtesi 4, capítol 7, es demostra que existeix una considerable correlació entre el grau de ciutadania dels adolescents enquestats i tots els sentiments d'identitat que posseeixen, ja sigui europea, espanyola o catalana. Per tant, els adolescents amb un elevat grau de ciutadania, els més associacionistes i participatius, se sentiran més europeus.

Com a conseqüència, és necessari fomentar les associacions europees juvenils. Cal construir una societat civil d'àmbit europeu, amb partits polítics transnacionals i grans associacions d'abast europeu. L'existència de la societat civil és indispensable perquè emergeixi una ciutadania i perduri la democràcia. I els resultats del nostre estudi mostren que encara manca molt per fer en el grau d'associacionisme juvenil (Gràfic 9, pàgina 179).

Igualment, cal fomentar l'ensenyament de la ciutadania europea entre els alumnes a través d'assignatures específiques sobre el tema. És fonamental que els adolescents coneguin els seus drets i els seus deures com a ciutadans de la Unió, els sistemes de participació, les institucions públiques, etc. I aquests coneixements s'han de difondre a través dels centres educatius.

- A nivell de currículums i de coneixements d'Europa, en la hipòtesi 1, capítol 4, es demostra que els adolescents disposen de menys informació d'Europa que la desitjable. A més, la informació que reben se centra en les principals institucions i tractats de la Unió, però manca un coneixement més exhaustiu dels acords i les decisions que es prenen en el dia a dia del procés unificador, així com dels avantatges que la UE ens comporta.

Tanmateix, en la hipòtesi 8, capítol 11, es demostra que les informacions que els adolescents reben d'Europa a través dels mitjans de comunicació, inclosa la televisió, són insuficients.

A més, en les hipòtesis 1 i 2 es corrobora que els adolescents amb superiors coneixements d'Europa tenen millors expectatives de la Unió i també se senten més europeus.

Com a conseqüència, recomanem augmentar les informacions i els coneixements d'Europa entre els adolescents, tant a través de l'escola com dels mitjans de comunicació de masses. Així els joves es crearan millors expectatives de la Unió, hi estaran més a favor, s'involucraran més en els seus processos i participaran més activament en els esdeveniments unificadors. Però qualsevol informació no és suficient: cal donar a conèixer els aspectes culturals d'altres països i els avantatges que la UE comporta a tots els ciutadans membres (Entrevistes en profunditat, pàgina 138).

- Tal i com s'observa en l'apartat del marc teòric sobre la Dimensió Europea de l'Educació i les decisions comunitàries en matèria educativa, al capítol 1, tot i els avenços en una major integració i homologació dels sistemes educatius, encara regeix el principi de subsidiarietat que confereix a cada Estat membre l'autoritat de prendre decisions educatives independents. Per tant, es recomana una major cooperació i homologació dels sistemes educatius dels Estats. Decisions i accions educatives comunitàries més fermes i no subsidiàries.

- Respecte al foment de l'educació per la ciutadania europea:

-Segons el que s'ha vist sobre els coneixements d'Europa (hipòtesi 1 capítol 4), seria convenient fomentar l'educació per la ciutadania des dels centres escolars. Per tant, calen programes ben estructurats i implementats sobre educació per la ciutadania dins els currículums escolars dels Estats membres.

-Tanmateix, en la hipòtesi 4, capítol 7, s'observa la importància del paper de les escoles en la formació democràtica i participativa dels adolescents. Per

tant, és fonamental l'existència de centres escolars democràtics, que facilitin l'oportunitat de participar democràticament als joves en l'escola (pàgines 185 a 188).

-Igualment, cal encoratjar als adolescents a concebre la democràcia i la participació de forma més extensiva, incloent discussions comunitàries, protesta política, etc. Ensenyar als joves a ser crítics amb la democràcia existent i a ser conscients de l'acció potencial que poden realitzar com a ciutadans.

-Important funció dels mestres en les escoles: utilitzant sistemes democràtics d'ensenyament i implicant-se amb els alumnes i amb la seva tasca educativa (Gràfic 12, pàgina 185).

- Finalment, en la hipòtesi 3, capítol 6, es demostra la importància del coneixement experiencial. Els joves que tan sols visitin països europeus no se senten més europeus, sinó que s'hi senten aquells que realitzen intercanvis escolars ben organitzats. Conseqüentment, cal el foment dels intercanvis escolars ben planificats i implementats, on el més important no siguin els coneixements que adquireixin els joves d'Europa, sinó el contacte amb els ciutadans d'altres Estats membres, el seu tracte i les relacions personals que s'estableixin. Això comportarà tolerància, comprensió i acceptació d'altres cultures i altres maneres de viure i pensar (conclusions hipòtesi 3, pàgina 175).